

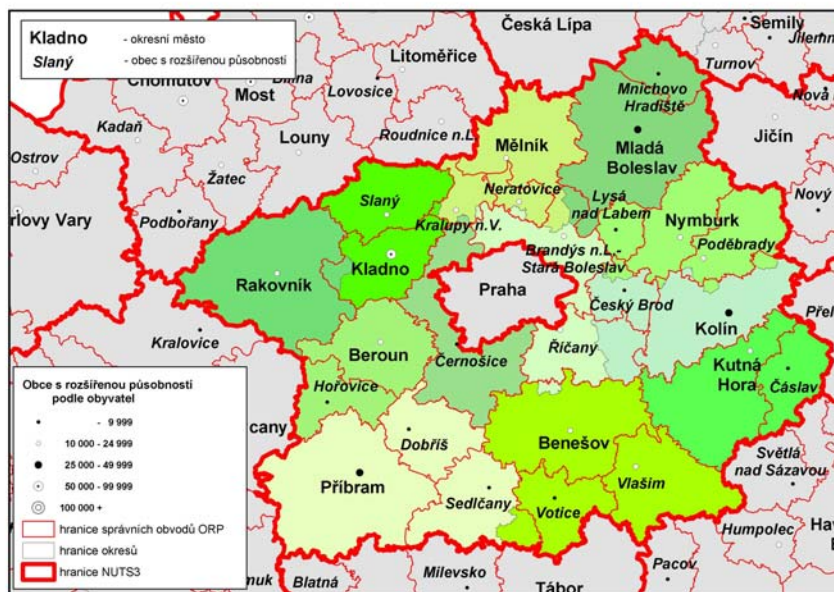

STŘEDOČESKÝ KRAJ

Středočeský kraj leží uprostřed České kotliny, obklopuje hlavní město Prahu a sousedí na jihu s krajem Vysočina a Jihočeským krajem, na západě s krajem Plzeňským, na severu s krajem Ústeckým a Libereckým a na východě s krajem Královéhradeckým a Pardubickým. Tato poloha výrazně ovlivňuje charakter kraje, který se stává zázemím hlavního města Prahy, je zdrojem pracovních sil pro pražské podniky, doplňuje pražský průmysl a služby, zásobuje Prahu potravinami, poskytuje svůj rekreační potenciál, a je také územím, přes které vedou všechny komunikační, sítě a energovody spojující Prahu se všemi kraji České republiky a s evropskými zeměmi. Středočeský kraj je největším z krajů ČR.

Celková rozloha kraje 11 015 km² tvoří 14 % rozlohy ČR. Zalesněná plocha cca 3 040 km² odpovídá podílu zalesnění 28 %, tj. o 17 % nižší oproti podílu zalesnění ČR. Rozloha zemědělské půdy je 6 697 km², podíl orné půdy je téměř o 30 % vyšší ve srovnání s celou ČR. Krajinný

relief přechází z rovinatého v blízkosti toku Labe k pahorkatinnému zejména v jižní a jihozápadní části kraje.

Středočeský kraj se skládá ze 12 okresů (Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha-východ, Praha-západ, Příbram a Rakovník). Má 1 146 obcí s průměrnou rozlohou 9,6 km² a průměrným počtem obyvatel 987 osob, přičemž funkci krajského centra zastává hlavní město Praha tvořící samostatný kraj. Do 500 obyvatel má 65 % obcí a žije v nich 16,1 % obyvatel kraje (v obcích od 501 do 2 000 obyvatel žije 26,1 % obyvatel a v obcích od 2 001 do 10 000 obyvatel jich žije 20,4 %). Nejmenší obcí kraje byl Bludov v okrese Kutná Hora s 25 obyvateli, největší Kladno mělo přes 70 tisíc obyvatel. Nachází se zde 26 správních obvo-

dů obcí s rozšířenou působností s výměrou 113 až 925 km² a počtem obyvatel od 12 tisíc až po 115 tisíc.

Diverzifikovaná ekonomika kraje a centrální postavení hlavního města Prahy mají za následek vysoký potenciál tvorby pracovních míst a tedy i nižší stupeň nezaměstnanosti oproti jiným mimopražským krajům. Existují zde málo využitá území upadajících průmyslových center a vojenských újezdů a přitom nabídka ploch s technickou infrastrukturou k okamžitému využití pro průmyslové zóny je dosti omezená. Kvalifikované a flexibilní pracovní síly se orientují stále více na služby. Technické i komunikační sítě mají velkou kapacitu, na hranici území kraje leží i největší letiště ČR – Praha – Ruzyně. Středočeský kraj je téměř polovinou svého území velmi úzce vázán na Prahu.

Výběr aktuálních údajů

Počet obyvatel (31.12.2004)		1 144 071	Průměrná hrubá měsíční mzda (2004) ⁴		17 706
z toho	cizinci s přechodným pobytem ¹	20 927	Míra nezaměstnanosti dle VŠPS (2004)		5,4
	cizinci s trvalým pobytem	10 161	Podíl (%) zaměstnaných v sektoru (2004)	primárním	4,7
Počet obcí / z toho měst (31.12.2004)		1 146 / 74		sekundárním	37,0
Podíl obyvatel bydlících v největším městě (%)		6,1		terciárním	58,3
Podíl narozených mimo manželství (v %, 2004)		27,7	Dokončené byty celkem (2004)		6 127
Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním ² (2004)	muži	9,9	z toho v rodinných domech (%)		55,1
	ženy	6,1	Hosté v ubytovacích zařízeních celkem (2004)		854 987
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (2004)		578 375	z toho cizinci (%)		31,4
z toho prac. na vlastní účet a zaměstnavatelé (%)		19,3	HDP v paritě kupní síly na 1 obyvatele (2003)		13 175
Míra ekonomické aktivity (2004) ³	muži	70,3	Hrubá tvorba fixního kapitálu na 1 obyv. v Kč (2003)		55 743
	ženy	50,0	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyv. v Kč (2003)		132 102

¹ s vízy nad 90 dní

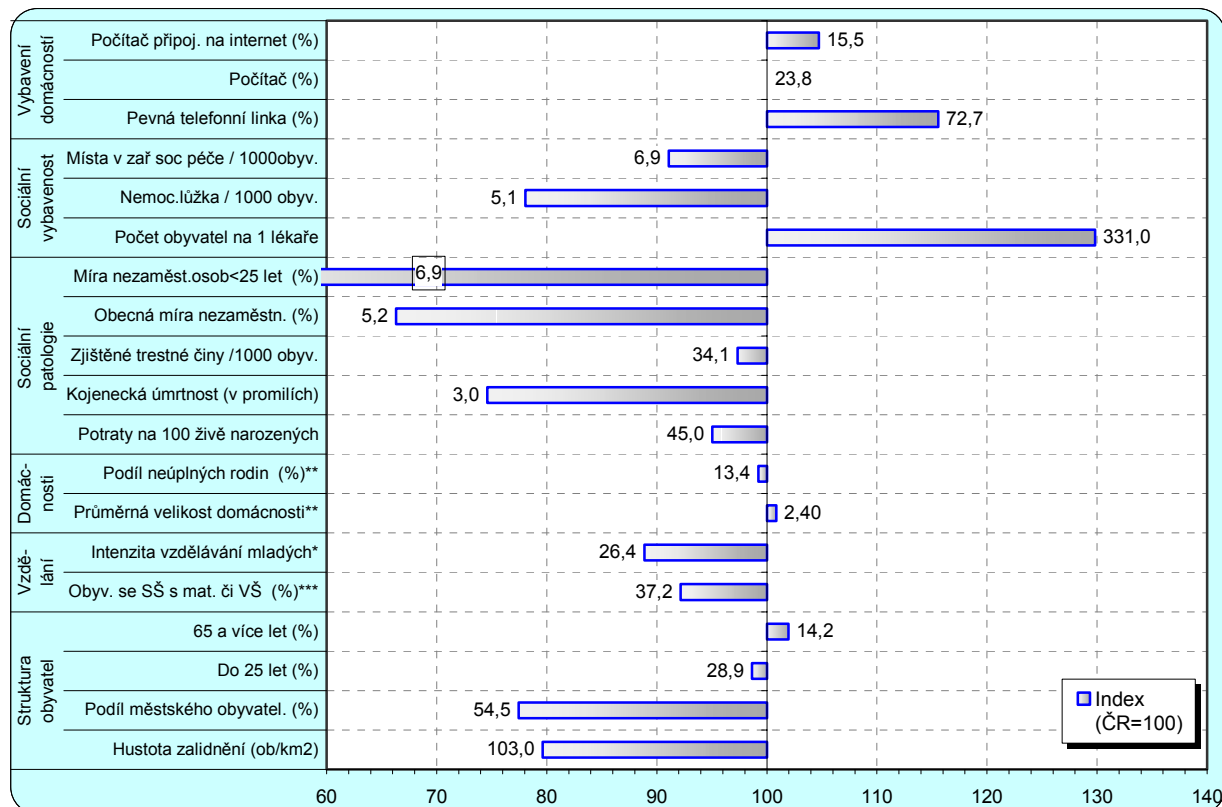
² z obyvatelstva ve věku 15 a více let

³ ekonomicky aktivní ze 100 obyvatel ve věku 15 a více let

⁴ v Kč na jednoho zaměstnance civilního sektoru NH, podniková metoda

Postavení kraje v demografické a sociální oblasti

Pozn. Čísla u sloupců uvádí skutečnou hodnotu ukazatele v kraji, osa x pak jeho relaci k ČR (ČR=100)

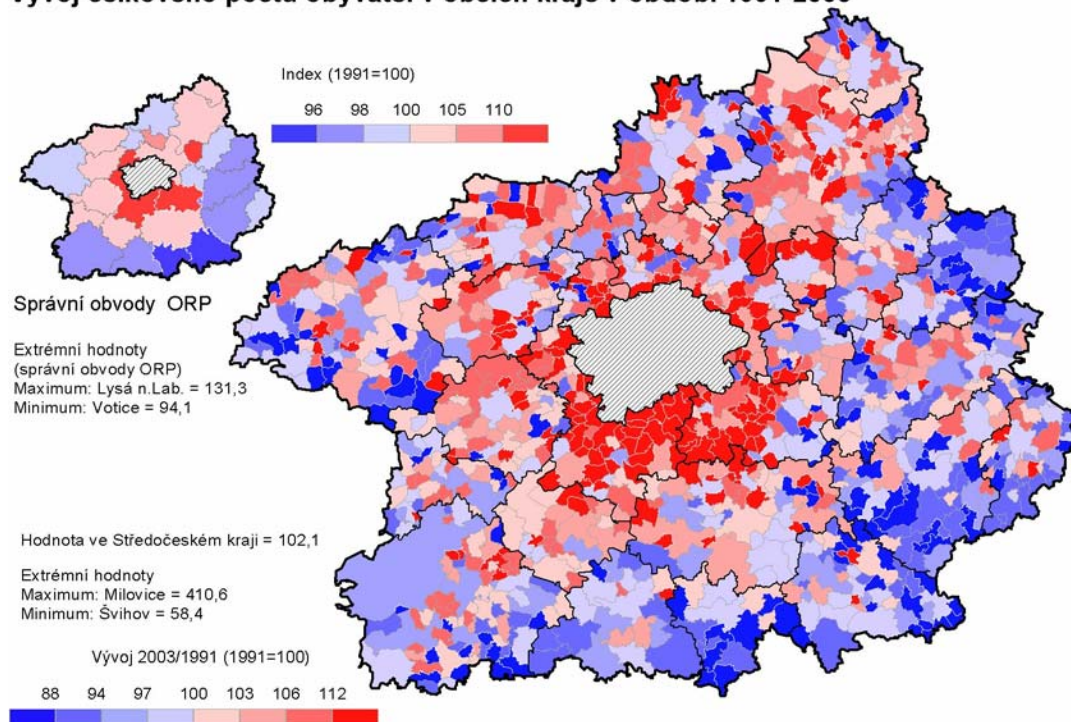
* Podíl (%) osob ve vzdělávání ve věku 20-24 let na celkové populaci ve věku 20-24 (podle místa bydliště)

** Za cenové domácnosti celkem, podle SLDB 2001

ostatní ukazatele v grafu se vztahují k roku 2003 (potraty a kojenecká úmrtnost k období 2001-2003)

*** Z obyvatelstva ve věku 15 a více let

Vývoj celkového počtu obyvatel v obcích kraje v období 1991-2003

Stav a pohyb obyvatelstva, 1993 - 2003

Stav obyvatelstva, 31.12.1993	1 108 935
Živě narození (průměr za roky 1994-1998)	9 892
Zemřelí (průměr za roky 1994-1998)	13 445
Přírůstek stěhování (průměr za roky 1994-1998)	3 454
Stav obyvatelstva, 31.12.1998	1 108 465
Živě narození (průměr za roky 1999-2003)	10 122
Zemřelí (průměr za roky 1999-2003)	12 785
Přírůstek stěhování (průměr za roky 1999-2003)	6 818
Stav obyvatelstva, 31.12.2003	1 135 795

Věková struktura obyvatelstva, 31.12.2003

Věk	Celkem	Celkem	Muži	Ženy
	v tis.	%	%	%
0 - 14	173,3	15,3	16,0	14,6
15 - 24	151,6	13,3	13,9	12,8
25 - 39	264,4	23,2	24,3	22,3
40 - 54	240,6	21,2	21,8	20,6
55 - 64	145,0	12,8	12,7	12,8
65 +	160,9	14,2	11,3	16,9
Celkem	1 135,8	100,0	100,0	100,0

Kraj je součástí Pražské středočeské aglomerace. Roste počet migrantů z Prahy, kteří zůstávají pracovat v hlavním městě, ale bydlet chtějí v ekologicky příznivějším prostředí Středočeského kraje. Značná část kraje má dobré podmínky pro kvalitní zemědělskou výrobu. Celkově pestrá krajina s mnoha přírodními atrakcemi splňuje předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, rekreace i lázeňství.

Vysoký migrační přírůstek

Počet obyvatel kraje od roku 2000 neustále roste, do konce roku 2003 se zvýšil o téměř 21 tisíc. Veškeré přírůstky obyvatelstva jsou způsobeny vysokou imigrací, zejména do obcí v okolí Prahy. Sem přicházejí především obyvatelé Prahy, kteří zde

nachází bydlení v příjemných podmínkách v dobré dopravní dostupnosti od Prahy. Počet přistěhovaných osob má rostoucí tendenci. Za poslední 4 roky se zvýšil téměř o 80 % a dosáhl bezmála 25 tisíc osob. Roste také počet vystěhovaných, jejich celkový počet v roce 2003 lehce přesáhl 15 tisíc osob. Nepříznivá zůstává situace v přirozené změně obyvatel. Počet živě narozených se sice začal od roku 2002 mírně zvyšovat, ale stále silně zaostává za počtem zemřelých. V roce 2003 ubylo v kraji přirozenou cestou skoro 2,5 tisíce obyvatel. V kraji trvale klesá počet sňatků v kontrastu s rostoucím počtem rozvodů. Index rozvodovosti, což je počet rozvodů na 100 sňatků, již přesáhl hodnotu 60.

Věková struktura populace Středočeského kraje je do značné

míry ovlivněna migrací. Do kraje přicházejí osoby v produktivním věku, takže se neustále zvyšuje podíl této skupiny obyvatelstva. V roce 2003 již byl vyšší než 70 %. Podíl dětské populace do 14 let i přes nepatrný nárůst počtu dětí stále klesá a v roce 2003 dosáhl hodnoty 15,3 %. Poklesl však také podíl obyvatelstva nejstaršího (nad 65 let věku), a to na 14,1 %. Index stárí, tedy poměr nejstarší věkové kategorie (65 a více let) k nejmladší složce populace (ve věku 0 – 14 let) se plynule zvyšuje a dosáhl hodnoty 92,8 %, avšak u žen vzhledem k daleko vyššímu zastoupení ve vyšších věkových skupinách dosáhl již 116,2 %. Postupně rostl i průměrný věk – v roce 2003 dosáhl hodnoty 39,7 roku (u mužů byl o 3 roky nižší než u žen).

Doplňková struktura k ekonomice Hlavního města Prahy

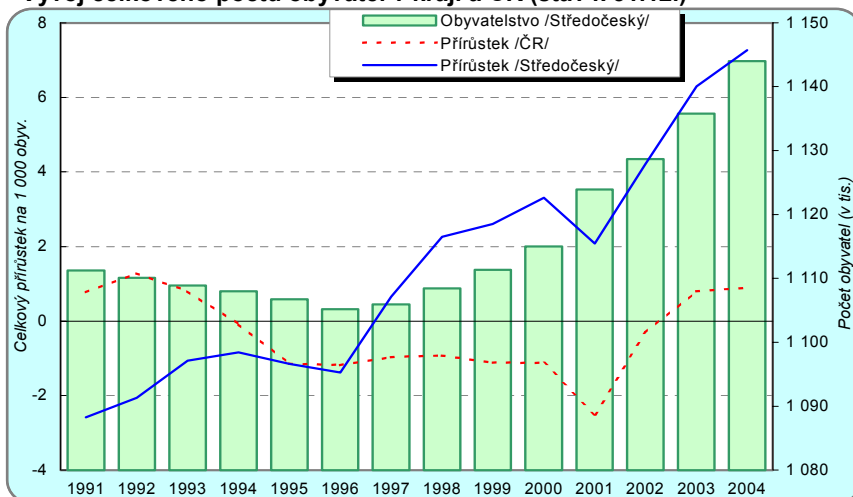
Strukturu hospodářství i řadu dalších oblastí života Středočeského kraje rozhodujícím způsobem ovlivňuje centrum kraje – Hlavní město Praha. Značná část kraje je bližším zázemím hlavního města a je součástí tzv. Pražské středočeské aglomerace. Kraj je významným zdrojem pracovních sil pro ekonomické subjekty sídlící v Praze a na jeho území se také začal rozvíjet proces suburbanizace Prahy. Masivní dojíždka do zaměstnání v Praze vede k disproporcím mezi vytvořeným regionálním hrubým domácím produktem a výší užitého HDP zejména v těch částech regionu, kde je silná sociálně-ekonomická vazba na Prahu.

Největší zaměstnavatelé (podle sídla podniku), 2003

Název	Sídlo	Odvětví	Počet prac.
Škoda Auto, a.s.	Mladá Boleslav	Výroba automobilů	> 10 000
DELVITA a.s.	Rudná	Maloobchod	> 3 000
Delphi Packard Electric ČR, s.r.o.	Bakov nad Jiz.	Výroba el. strojů a zařízení	> 2 500
AERO Vodochody, a.s.	Odolena Voda	Výroba letadel	> 2 000
BILLA, s.r.o.	Modletice	Maloobchod	> 2 000
ČKD Kutná Hora, a.s.	Kutná Hora	Výroba kovů a hutních výrobků	> 1 500
Penny Market, s.r.o.	Jirny	Maloobchod	> 1 500
Plus - Discount, s.r.o.	Radonice	Maloobchod	> 1 500
Sklárny Kavalier, a.s.	Sázava	Výroba skla	> 1 500
VDO ČR, s.r.o.	Brandýs/ L.-St.B.	Výroba měřicích, kontrolních přístrojů	> 1 500

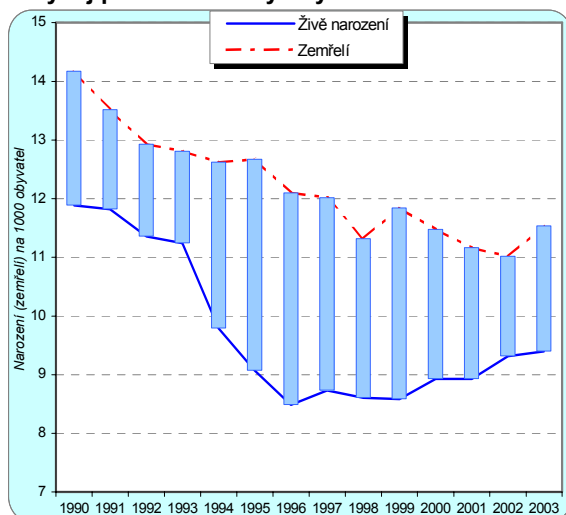

Vývoj celkového počtu obyvatel v kraji a ČR (stav k 31.12.)

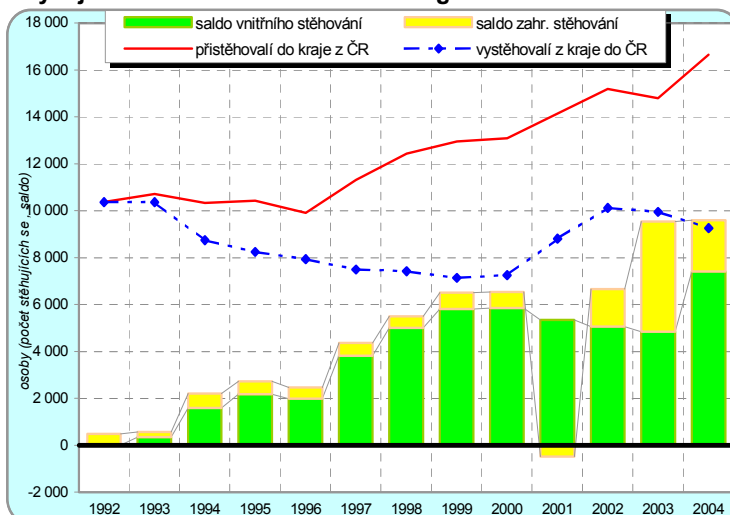

Od roku 2001 údaje aktualizované podle SLDB, do počtu obyvatel jsou zahrnuti i cizinci s pobytem > 90 dnů
Relativní přírůstek v roce 2001 je počítán z vybilancovaných stavů podle SLDB (vyšší počet obyvatel zjištěný při SLDB (1.3.2001) se v něm neprojevuje)

Vývoj přirozené měny obyvatel

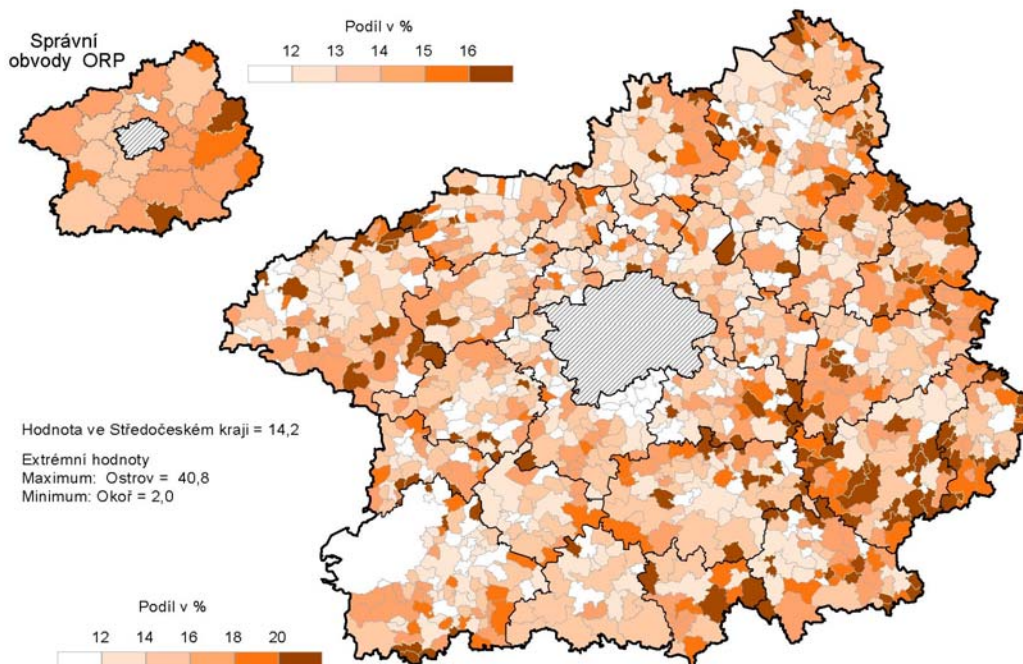

Vývoj bilance vnitřní a zahraniční migrace

Pozn. od roku 2001 jsou do migrace započtení i cizinci s dlouhodobým pobytem (>90 dnů)

Podíl obyvatel ve věku 65 a více let v obcích kraje

Zdravotnictví, 2003

Ukazatel	Kraj	ČR
Počet lékařů na 1000 obyvatel	3,0	3,9
Počet lůžek v nemocnicích na 1000 obyvatel	5,1	6,5
Kojenecká úmrtnost (průměr za roky 1999-2003, ‰)	3,6	4,2

Zemědělství, 1993 - 2003

Ukazatel	1993	2003
Plocha zemědělské půdy (ha)	669 829	668 196
Plocha orné půdy (ha)	559 503	556 080
Počet zam. v zemědělství, myslivosti a souvis. činn. (v tis., VŠPS)	41,5	23,6
Výnos obilovin (t/ha)	3,82	4,11
Stav skotu celkem (k 1. 3.)	354 659	.

Dalším důsledkem je i relativně nižší úroveň regionálního hrubého domácího produktu připadajícího na 1 obyvatele, řadí tento kraj do slabší poloviny pořadí krajů a stejně tomu je i u pořadí produktivity práce.

Ze struktury vytvořené hrubé přidané hodnoty je patrná odlišnost odvětvového zaměření hospodářství ve srovnání s Prahou. Je zde na místě hovořit o doplňkovosti ekonomik těchto dvou regionů. Rozhodujícími odvětvími jsou zpracovatelský průmysl, obchod, doprava a také zemědělství a lesní hospodářství. Nejvýznamnější odvětvím je zpracovatelský průmysl, který se na nově vytvořené hodnotě ve Středočeském kraji podílí více než třetinou. Druhým nejvýznamnějším odvětvím je obchod s 15 % podílem a další v pořadí je s 10 % doprava, skladování, pošty a telekomunikace. Ve srovnání s celostátním průměrem je významný i podíl vytvořeného HDP v zemědělství (5 %) přesahující o třetinu průměrnou hodnotu podílu v celé ČR.

Za pozitivní je možné pokládat i oblast tvorby hrubého fixního kapitálu. Výše podílu na celkově vytvořeném hrubém fixním kapitálu byla větší než 11 %, což odpovídá druhému nejvyššímu podílu pokud se jedná o absolutní výši a 4. místu u podílu vztahového na 1 obyvatele kraje. Za

nejvýznamnější je možné pokládat investice ve zpracovatelském průmyslu (45 %), obchodě (9 %), dopravě (23 %) a zemědělství (3 %). Tyto regionální podíly jsou vyšší než je republikový průměr.

Význam škol v hlavním městě

Velmi důležitou roli ve vzdělávání obyvatel Středočeského kraje hraje hlavní město Praha, a to především v maturitních oborech středních škol a samozřejmě ve vysokých školách. Významnými místními, krajskými středisky vzdělávání jsou Kladno, Kolín, Mladá Boleslav a Příbram. Síla Prahy, která může nabídnout odpovídající uplatnění v zaměstnání, se projevuje i v tom, že Středočeský kraj má druhý nejmenší podíl obyvatel ve věku 25 – 34 let s nejvyšším vzděláním. Střední školství je v kraji do značné míry saturováno nejen Prahou, ale i dalšími centry v okolních krajích. Středočeský kraj je v podílu absolventů maturitních oborů středních škol až jedenáctý mezi kraji, a jelikož se na jeho území nevyskytuje ani vysoký

Žáci a studenti, šk. rok 2003/2004

Typ školy	v tis.
Materské školy	30,8
Základní školy	105,1
Gymnázia	12,9
Střední odborné školy	16,8
Střední odborná učiliště	15,9
Vyšší odborné školy	2,1
Vysoké školy	0,4

počet středních odborných učilišť, vykazuje nejmenší hodnotu ukazatele podíl absolventů nematuritních oborů středních škol v celé ČR.

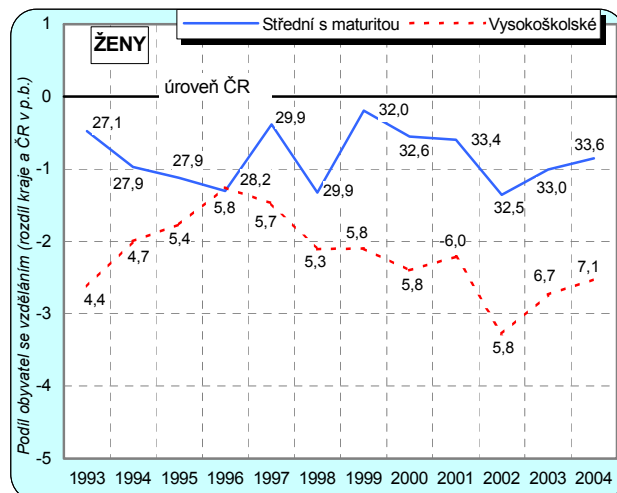
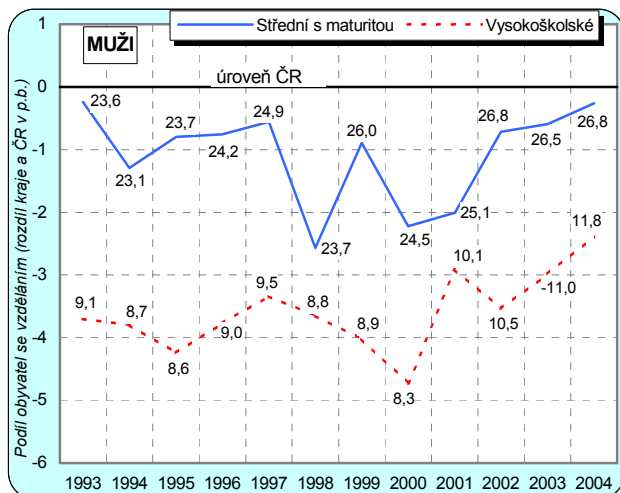
To, jaká je úroveň vzdělanosti v jednotlivých částech kraje, zjistíme pomocí indexu vzdělání. Ten je vyjádřen počtem obyvatel s úplným středním a vysokoškolským vzděláním na 100 obyvatel starších 25 let. Nejvyšší index vzdělání měla při posledním sčítání lidu populace správních obvodů obcí s rozšířenou působností v Říčanech, Černošicích a Příbrami. Hodnota indexu zde přesáhla číslo 45. Naopak nejnižší index vzdělání měly správní obvody Votice, Sedlčany a Slaný, ve kterých se jeho hodnota pohybovala kolem 35. Stupeň vzdělání obyvatelstva v tom kterém regionu je částečně určen i požadavky na vzdělání od zaměstnavatelů. Proto vyšší úroveň indexu vzdělání ve správních obvodech Říčany a Černošice je dána vyšším podílem pracovníků, kteří vyjíždí za prací do hlavního města.

Nejméně lékařů na tisíc obyvatel

Zdravotnictví Středočeského kraje je silně ovlivněno Prahou. V té občané kraje využívají řadu specializovaných zařízení, která se na území kraje nevyskytují, ale také běžné zdravotnické služby, neboť pro mnoho z nich je Praha centrem každodenní dojížděky. Tím, že zdravotnická zařízení v kraji přešla pod kompetence krajského úřadu, došlo k výraznému nárůstu podílu lékařů v nestátních zařízeních. V roce 2003 v nich pracovalo již 96 % všech lékařů. I přes absolutní nárůst počtu lékařů v posledních letech má kraj stále nejmenší počet lékařů na 1000 obyvatel, což je důsledek především vlivu Prahy. V roce 2003 bylo v kraji 24 nemocnic, ve kterých neustále klesá počet lůžek. Proti roku 1990 se počet nemocničních lůžek snížil o 36 %.

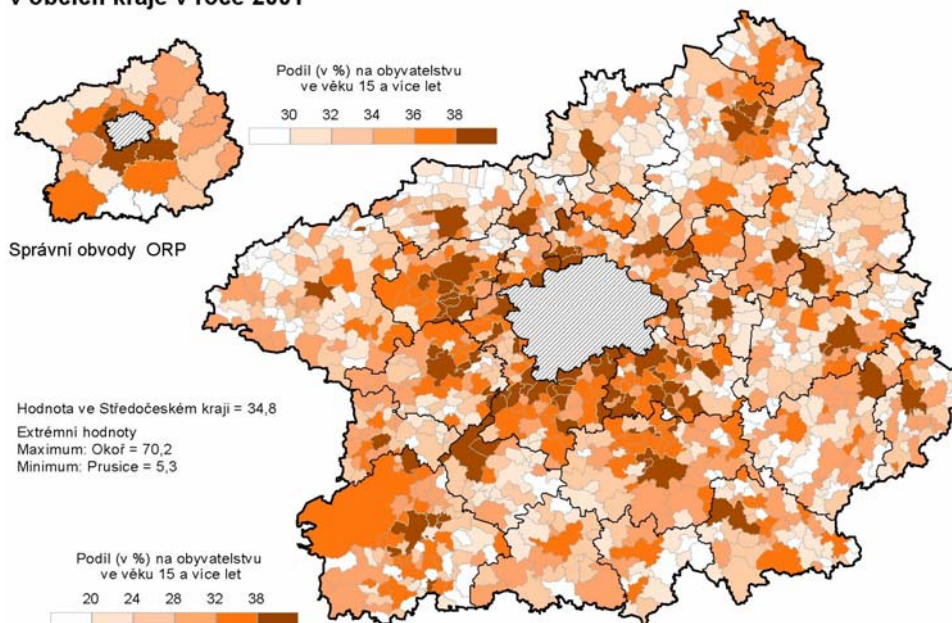

Vývoj zastoupení osob se středoškolským a vysokoškolským vzděláním ve vztahu k ČR, muži, ženy

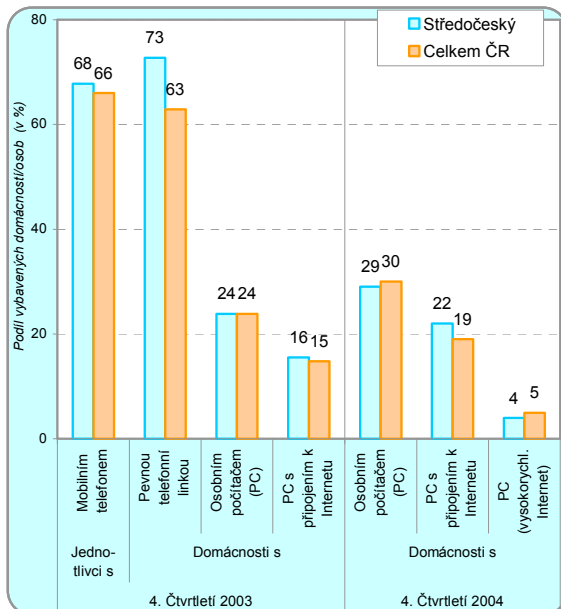

Pozn. Čísla v grafu odpovídají podílu osob se středoškolským vzděláním s maturitou na obyvatelstvu ve věku 15 a více let v kraji, resp. podílu osob s vysokoškolským vzděláním na obyvatelstvu ve věku 25 a více let v kraji

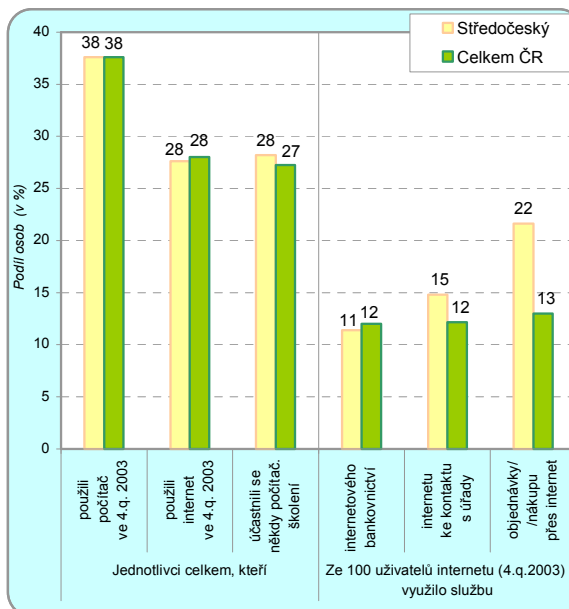
Podíl obyvatel s ukončeným středoškolským a vysokoškolským vzděláním v obcích kraje v roce 2001

Domácnosti s přístupem k informačním technologiím

Využití internetu jednotlivci ve věku 15+ (4.q.2003)

Míra ekon. aktivity podle věkových skupin (%), 1993-2003

Věková skupina	Celkem		Muži		Ženy	
	1993	2003	1993	2003	1993	2003
Celkem	60,9	60,2	71,7	70,4	50,9	50,6
15 - 19	40,9	11,4	44,4	14,0	37,2	8,6
20 - 24	71,6	67,4	87,6	76,9	54,6	57,5
25 - 29	79,1	78,9	97,1	96,9	60,2	60,3
30 - 34	90,0	84,5	98,2	96,6	81,4	72,0
35 - 39	92,8	93,1	96,2	98,1	89,2	87,8
40 - 44	94,0	90,4	97,6	92,0	90,3	88,8
45 - 49	93,3	94,4	95,0	96,1	91,6	92,5
50 - 54	83,2	88,1	87,6	90,7	78,9	85,4
55 - 59	46,4	65,2	74,1	85,2	21,5	45,5
60 - 64	19,0	23,5	28,3	34,4	11,1	13,8
65 +	4,4	2,8	7,3	4,4	2,7	1,8

Míra ekonomické aktivity dle vzdělání (%), obyvatelstvo 15-ti leté a starší

Stupeň vzdělání	Celkem		Muži		Ženy	
	1993	2003	1993	2003	1993	2003
Základní a bez vzdělání	34,5	24,4	40,1	29,7	31,9	21,9
Střední bez maturity	72,1	69,9	80,2	78,3	59,3	57,3
Střední s maturitou	71,2	70,3	76,3	75,8	67,2	66,1
Vysokoškolské	80,9	79,5	85,2	80,0	72,9	78,6

Sociální péče, měřená počtem zařízení, je stále na vyšší úrovni. Zatímco v roce 1990 bylo na území kraje 68 zařízení sociální péče, dnes jich je bezmála 120. Je třeba si ale uvědomit, že tato zařízení poskytují ve značné míře své služby i obyvatelům Prahy. V roce 2002 bylo na území Středočeského kraje 50 domovů důchodců, 14 penzionů pro důchodce a 158 domů s pečovatelskou službou. Významnou roli v systému sociální péče Středočeského kraje i Prahy mají i dětské domovy a ústavy sociální péče pro dospělé či mládež.

Zaměstnanost výrazně ovlivněná metropolí

Zaměstnanost jako jedna ze sociálně-ekonomických oblastí života společnosti je výrazně ovlivňována blízkostí hlavního města Prahy, které je sice samostatným územně-správním celkem, ale současně je i centrem Středočeského kraje, ve kterém jsou téměř všechny jeho správní orgány, hlavní instituce a krajské organizace. Praha je také milionovou metropolí úzce vázanou na své okolí jako zázemí, a tak téměř

polovina Středočeského kraje spadá do tzv. Pražské středočeské aglomerace.

Podíl ekonomicky aktivních z celkového počtu obyvatel Středočeského kraje je v souhrnu, u mužů, u žen i ve všech věkových kategoriích spíše nadprůměrný a to i ve skupině mladých do 24 let i zaměstnanců v předdůchodovém věku. Za posledních 40 let podíl ekonomicky aktivních z obyvatelstva v produktivním věku rostl plynule tempem asi polovičním oproti Praze a podobně stoupal i podíl žen na celkovém počtu ekonomicky aktivních.

Zaměstnanost v primárním sektoru je lehce nadprůměrná, za 10 let poklesla víc než o třetinu. Podíl zaměstnaných v průmyslu také pozvolna klesal, nyní v průmyslu pracuje už jen každý čtvrtý zaměstnanec. Nejtypičtějším zaměstnavatelským odvětvím kraje je automobilový průmysl. Nadprůměrný – druhý po Praze je podíl zaměstnaných v tržních službách. Zaměstnanost ve službách převážně veřejného charakteru je na poloviční úrovni oproti tržním službám a je lehce podprůměrná. Zřejmě se zde projevuje silný vliv

centra – např. peněžnictví má zcela zanedbatelný podíl zaměstnaných.

Podíl samostatně činných z ekonomicky aktivních obyvatel je stejně jako u Libereckého kraje druhý nejvyšší po Praze, podprůměrná je však úroveň vzdělanosti podnikatelů.

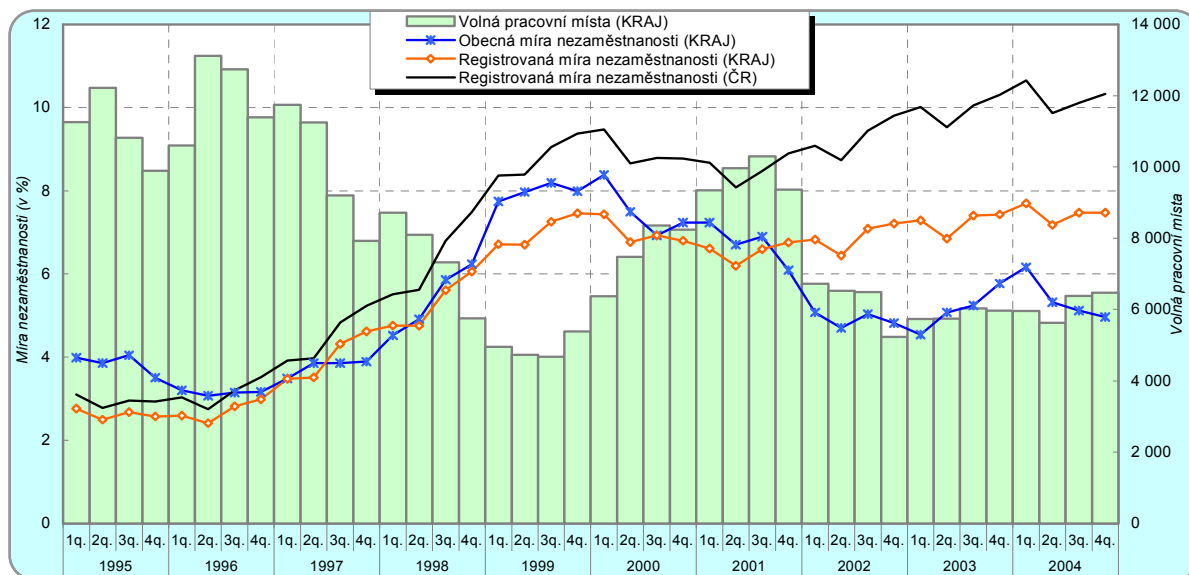
Nezaměstnanost ovlivňuje blízkost Prahy

Tak jako celá ekonomika i trh práce Středočeského kraje je výrazně ovlivňován hlavním městem Prahou ležící v těžišti tohoto kraje. Situace na trhu práce má proto nadprůměrnou úroveň, jsou zde však výrazné rozdíly v rámci kraje úměrné vzdálenosti resp. dostupnosti z hlavního města. Je třeba mít na zřeteli i to, že skoro polovina kraje je součástí Pražské středočeské aglomerace. Tam, kde mj. jsou oblasti v dosahu dopravního systému Prahy a kde se také koncentrují místa sekundárních a terciárních činností svázaných s ekonomikou Prahy, je nezaměstnanost pod průměrem České republiky – zejména jihovýchod kraje a okolí Mladé Boleslavi s centrem automobilového průmyslu na severovýchodě kraje. Oblasti s vyšší až velmi vysokou nezaměstnaností se nejčastěji vyskytují na severozápadě kraje v sousedství kraje Ústeckého majícího vůbec nejvyšší nezaměstnanost, na jihozápadě v okolí Příbrami s likvidovanou rudnou těžbou a rovněž v zemědělsko-lesnických oblastech na východě.

Registrovaná míra nezaměstnanosti v kraji je téměř dvojnásobná než v Praze, ale i tak je jedna z nejnižších v republice. Podíl nezaměstnaných mladých je lehce nadprůměrný, nadprůměrný je také podíl nezaměstnaných se změněnou pracovní schopností. Počet volných pracovních míst v posledních letech poklesl více než o čtvrtinu, téměř o polovinu poklesla nabídka volných pracovních míst pro mladé i pro osoby se změněnou pracovní schopností.

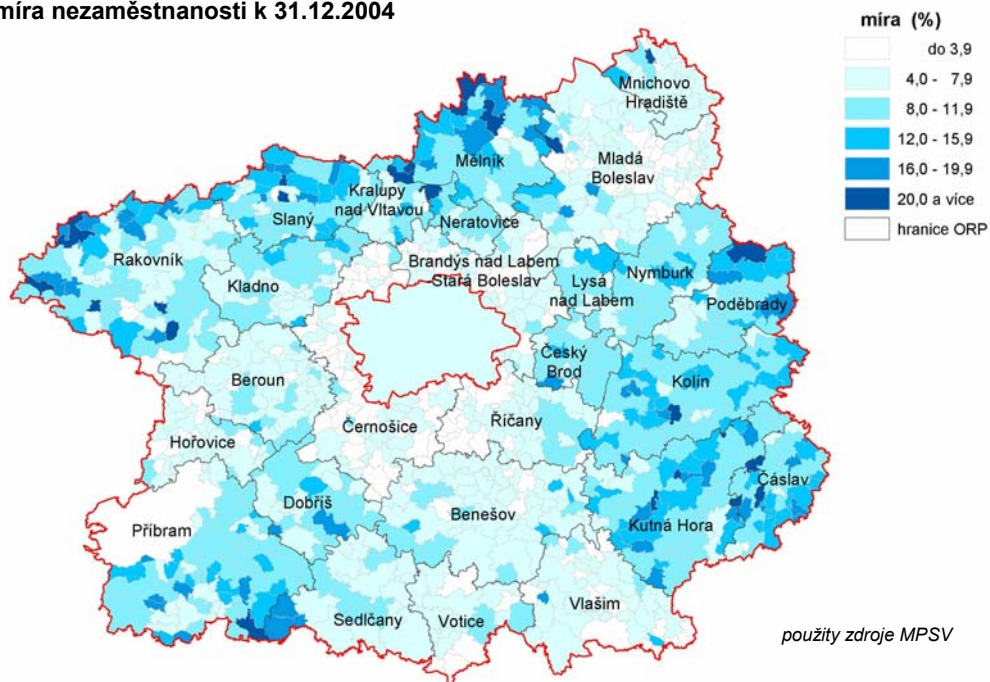

Vývoj obecné (VŠPS) a registrované (MSPV) míry nezaměstnanosti a volných pracovních míst

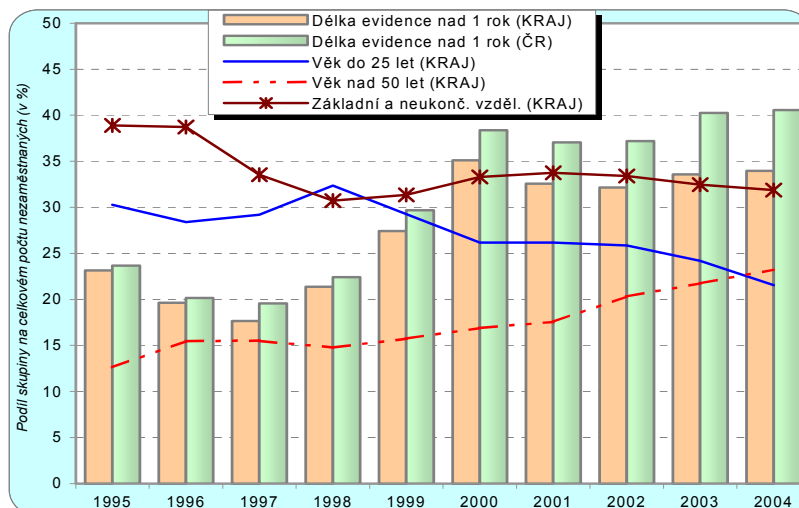
Pozn. Registrovaná míra nezaměstnanosti je uváděna ke konci příslušných čtvrtletí

Registrovaná míra nezaměstnanosti k 31.12.2004

použitý zdroj: MPSV

Vývoj zastoupení vybraných skupin mezi nezaměstnanými

* k 31.12. příslušného roku

Struktura tvorby disponibilních příjmů domácností

		1995		2002	
		v mil. Kč	na 1 obyv. (ČR=100)	v mil. Kč	na 1 obyv. (ČR=100)
Účet rozdělení prvotních důchodů					
Zdroje	čistý provozní přebytek a čistý smíšený důchod	25 912	108,8	43 978	118,2
	náhrady zaměstnancům	63 354	93,0	110 613	94,6
	důchody z vlastnictví	8 816	112,5	10 856	118,7
Užití	důchody z vlastnictví	3 138	118,3	3 053	114,5
	čistý národní důchod	94 945	97,8	162 394	101,1
Účet druhotného rozdělení důchodů					
Zdroje	sociální dávky jiné než naturální sociál.transfery	17 019	99,6	33 241	96,3
	ostatní běžné transfery	5 680	100,5	9 678	107,3
	běžné daně z důchodů, jmění a jiné	7 501	97,9	12 721	100,5
Užití	sociální příspěvky	22 003	93,9	40 677	96,9
	ostatní běžné transfery	4 035	101,6	9 371	102,5
	čistý disponibilní důchod	84 104	99,2	142 543	101,6

I to byla příčina výrazného růstu počtu uchazečů na 1 pracovní místo od roku 2000 – o víc než 2/3. Podíl rekvalifikujících se nezaměstnaných je ustálený a je jeden z nejnižších. Mírně nadprůměrný je podíl neumístěných uchazečů o pracovní místo ve věku nad 50 let.

Duševní práce a práce žen se příliš nehodnotí

Tak jako má Středočeský kraj mezi mimopražskými kraji zvláštní postavení z hlediska geografického, demografického, dopravního a dalších, do značné míry ovlivněné tím, že jde o zázemí našeho největšího města, mezinárodní metropole a hlavního města státu, platí to i pro oblast příjmů a mezd. Disponibilní důchod každého obyvatele Středočeského kraje mírně přesahuje celorepublikový průměr a kraj je tak druhý za hlavním městem. Průměrná měsíční mzda je rovněž druhá nejvyšší se 17 065 Kč v roce 2003, což odpovídá asi 545 €. Tempo růstu průměrných mezd v kraji je jen o málo nižší než je tempo růstu průměrných mezd v celé republice, a tak se průměrné mzdy v kraji a v celém státě od sebe příliš nevzdalují.

Ve Středočeském kraji nejsou patrné žádné výraznější rozdíly

v poměru mezd mezi kraji a průměrných mezd v celé republice, a to jak u jednotlivých tříd zaměstnání, tak rovněž u jednotlivých vzdělanostních a věkových skupin. Třetí nejnižší ze 14 krajů však je poměr mezd nemanuálních a manuálních pracovníků. Kraj je až na 10. místě v pořadí podle poměru mezd žen a mužů. Pro jednotlivé sektory hospodářství v mimopražských krajích platí, že ve Středočeském kraji jsou nejvyšší mzdy v průmyslu, druhé nejvyšší v zemědělství a také v tržních službách.

Podíl sociálních příjmů z hrubých příjmů je v rámci mimopražských krajů nejnižší, druhý nejnižší je podíl domácností majících příjem do 1,5-násobku životního minima.

Nejen výroba automobilů, ale i místa kam s nimi zajet

Kraj Středočeský tvoří prstenec okolo Hlavního města Prahy a je s ním úzce svázán z mnoha hledisek, víc než polovinu kraje je možné pokládat za součást Pražské středočeské aglomerace a zázemí metropole státu. Je značně heterogenní, má řadu významných průmyslových oblastí, velké množství menších měst a má téměř 1 150 obcí.

Víc než polovinu plochy kraje Středočeského tvoří orná půda,

méně než třetinu plochy zaujímají lesní pozemky. Podíl hrubé přidané hodnoty ze zemědělské a lesnické výroby je cca 6 % a v těchto odvětvích přitom pracuje každý 20. zaměstnanec kraje.

Nejznámějším z průmyslových odvětví je v tomto kraji výroba osobních automobilů Škoda a jejich příslušenství s centrem v Mladé Boleslavi, a to je i důvodem, proč se v kraji vykazují nejvyšší tržby z průmyslové činnosti ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Kraj má také dominantní postavení v pořadí podílu krajů na celkovém objemu exportu zboží České republiky, má téměř 20% podíl. Přitom přes 2/3 exportu kraje tvoří třída „Stroje a dopravní prostředky“ a z toho víc než polovina jsou přímo osobní automobily. Podíl průmyslové výroby na celkové hrubé přidané hodnotě Středočeského kraje přesahuje 40 % a má stoupající tendenci. Mírně stoupající tendenci má i podíl hrubé přidané hodnoty v sektoru služeb, stejně jako i podíl zaměstnaných, který se již blíží 60 %.

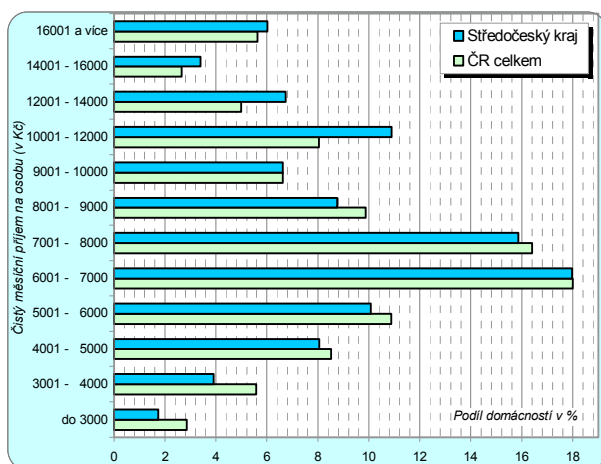
V kraji úzce spjatém s dějinami Čech je také mnoho zajímavých a vzácných památek, hradů, šlechtických sídel, církevních staveb všech stavebních slohů a starobylá historická jádra mnoha měst. Jsou zde i známé a turisticky zajímavé přírodní oblasti atd. To vše je předpokladem dalšího rozvoje služeb v oblasti cestovního ruchu.

Spojení Prahy se vzdálenějším okolím

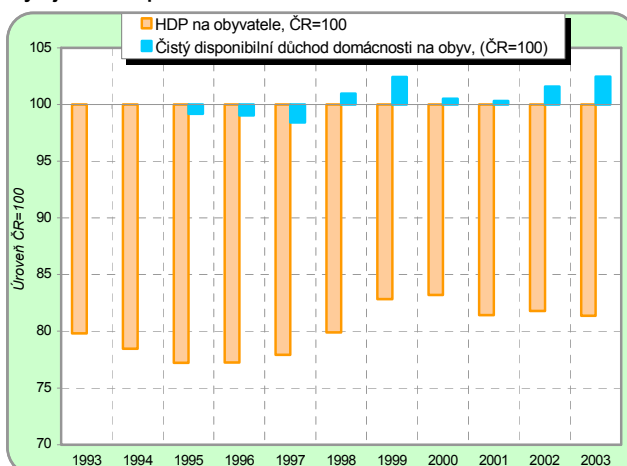
Veškerý dopravní systém středních Čech je principiálně ovlivněn geografickou polohou a uspořádáním kraje, obklopujícího ze všech stran Hlavní město Prahu. Dopravní cesty, vedoucí přes území Středočeského kraje, si po staletí udržují radiální síť střetávající se v centru Čech. V tomto kraji se nachází ze všech mimopražských krajů největší délka silnic a dálnic, více než šestina celkové délky celorepublikové sítě.

Rozdělení domácností podle výše čistého měsíčního peněžního příjmu na osobu v Kč v roce 2002 (podle Mikrocenzu)

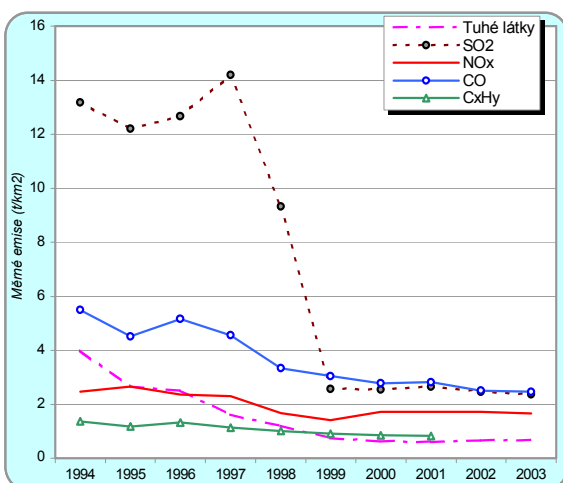

Vývoj HDP a disponibilního důchodu ve vztahu k ČR

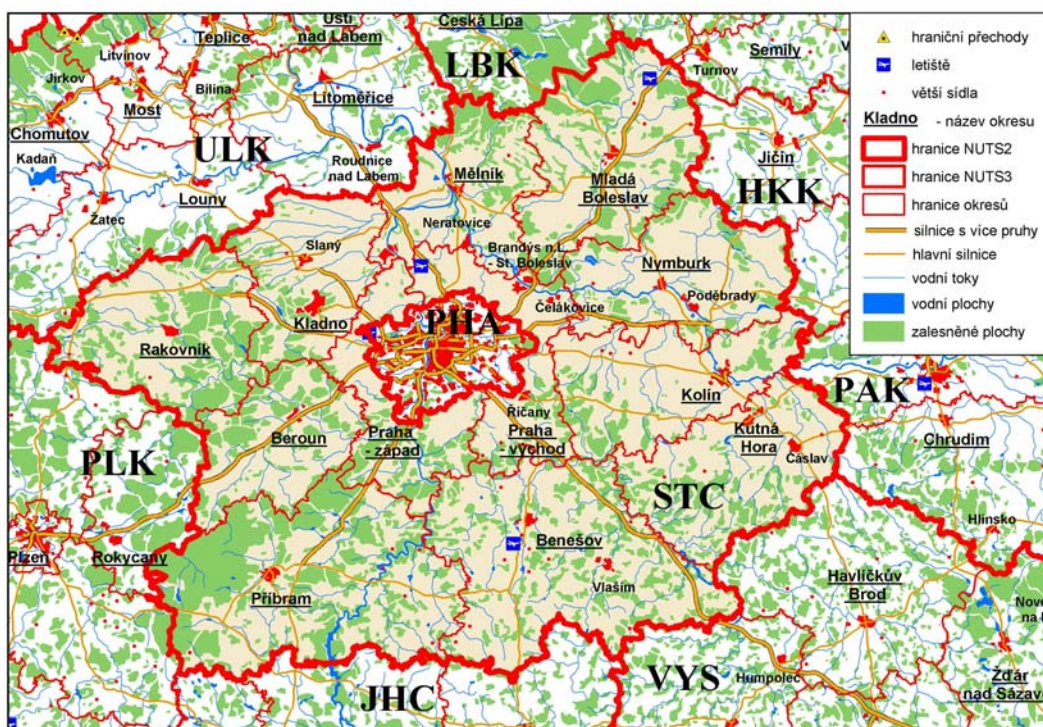
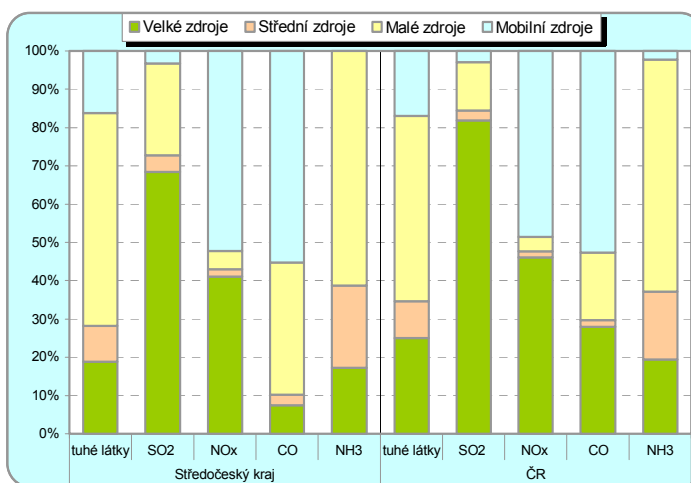

Pozn. údaje o disponibilních důchodech jsou k dispozici až od roku 1995

Vývoj měrných emisí hlavních znečišťujících látek

Podíl jednotlivých kategorií zdrojů na celkových emisích (2002)

Vedou tudy tři dálnice a osm dalších důležitých silnic I. třídy. Silniční síť je zde nejhustší ze všech krajů. Počet registrovaných osobních automobilů je druhý nejvyšší ze všech krajů a totéž platí i pro nákladní automobily. Počet motocyklů je s větším odstupem nejvyšší. Tempo růstu motorizace zvláště u osobních automobilů je v posledních letech také nejvyšší ze všech krajů. S tím souvisí i míra nehodovosti na silnicích. Absolutní počet dopravních nehod je dlouhodobě druhý nejvyšší, stejně tak i výše hmotných škod v důsledku dopravních nehod.

Středočeským krajem prochází třináct hlavních železničních rychlíkových tratí, leží na nich všechna větší města kraje. Téměř polovina těchto tratí je elektrifikovaná. Ve stadiu dokončování se nachází i zprůjezdnění vysokorychlostní tratě, jež spojuje Prahu s metropolemi sousedících států s pokračováním do dalších metropolí. Hustotu železniční sítě zvyšuje řada lokálních tratí. Téměř 1 400 km tratí, ležících ve Středočeském kraji, tvoří ze všech krajů největší podíl z celostátní železniční sítě (15 %).

Důležitou roli v oblasti transportu má říční doprava. Labsko-vltavská vodní cesta, jejíž přibližně tři čtvrtiny se nachází na území kraje, je důležitou dopravní komunikací pro přepravu materiálu a surovin. Převládá se tak většina tzv. energetického uhlí, tj. paliva pro velké tepelné elektrárny. Tato vodní cesta je také jediná v České republice, která umožňuje mezinárodní říční přepravu.

Cestovní ruch, 1996 - 2003

Ukazatel	1996	2003
Hosté v ubytovacích zařízeních	611 581	834 559
v tom: z ČR	391 965	596 427
z ciziny	219 616	238 132
Počet přenocování	2 006 320	2 532 992
v tom: občané ČR	1 380 445	1 890 731
cizinci	625 875	642 261
Průměrná doba pobytu (dny)	4,3	4,0

Stále ve stínu Prahy

Na území kraje se nachází velké množství významných historických památek a několik chráněných krajinných oblastí. Největší koncentraci historických památek má město Kutná Hora (např. chrám sv. Barbory, Vlašský dvůr, Kostnice), která je zapsána do seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. V kraji je řada hradů, z nichž nejvýznamnější jsou Karlštejn a Točnick na Berounsku, Křivoklát na Rakovnicku, Kokořín na Mělnicku, Kost na Mladoboleslavsku a Český Šternberk na Benešovsku. Nejzajímavější zámky v kraji jsou Konopiště na Benešovsku, Lány na Rakovnicku, Žleby a Kačina na Kutnohorsku a mělnický zámek. Nejceněnější přírodní oblast kraje je Chráněná krajinná oblast (CHKO) Křivoklátsko, která figuruje na seznamu biosférických rezervací. Další přírodně cenná území jsou CHKO Kokořínsko, Český kras a Český ráj.

I přes řadu zajímavých míst nepatří Středočeský kraj mezi turisticky nejatraktivnější kraje České republiky. Rozlohou je sice největším krajem, ale má až 4. nejvyšší počet ubytovacích zařízení a počtem hostů v nich se řadí až na 5. místo. Na číslech o cestovním ruchu se negativně projevila povodeň v roce 2002. V roce 2003 došlo k oživení cestovního ruchu, počet hostů byl dokonce vyšší než v roce 2000,

ale nárůst byl výhradně způsoben zvýšením počtu tuzemských návštěvníků. Kraj navštěvuje nejvíce cizinců z Německa, druhou nejpočetnější skupinou se stali návštěvníci ze Slovenska, z nichž ale velkou část mohou tvořit hosté, kteří přijeli do Čech za výdělkem.

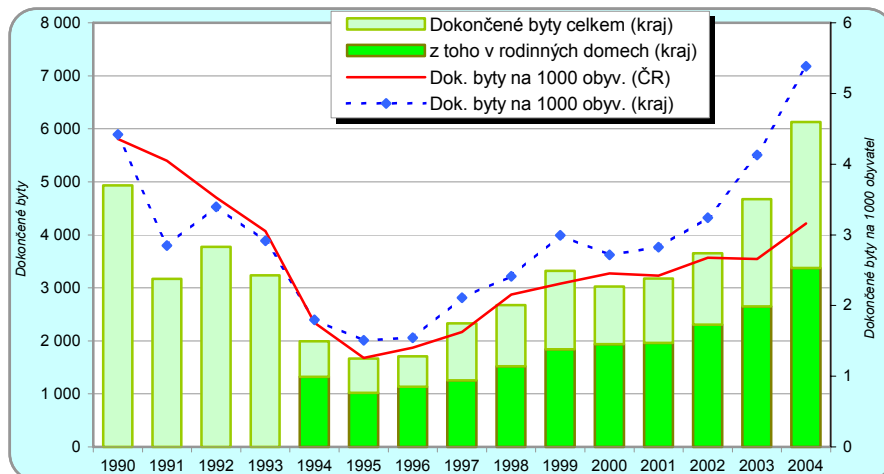
Bytová výstavba v okolí Prahy

Podíl 22,0 % neobydlených domů ve Středočeském kraji je výrazně vyšší než je celostátní průměr 13,3 % neobydlených objektů. Počet neobydlených domů používaných především jako rekreační objekty se zvýšil mezi roky 1991 a 2001 o 28,1 %. Ze 100 trvale obydlených domů je 91 rodinných domů. Bytový fond kraje představoval podle cen z roku 2001 téměř půl milionu bytů, z nichž 17,1 % byly byty neobydlené, což je více než celostátní průměr 12,3 %.

Počet dokončených bytů v uplynulých letech v kraji vzrůstá. V roce 2003 bylo dokončeno téměř 5 tisíc nových bytů, z nichž 57 % bylo v rodinných domech, 22 % tvořily byty v bytových domech a téměř desetinu představovaly nástavby a přístavby. Nejaktivnější bytová výstavba probíhala v okresech těsně sousedících s Prahou (Praha – západ, Praha – východ). Zde se počet dokončených bytů na 1000 obyvatel pohyboval od 5 do 12.

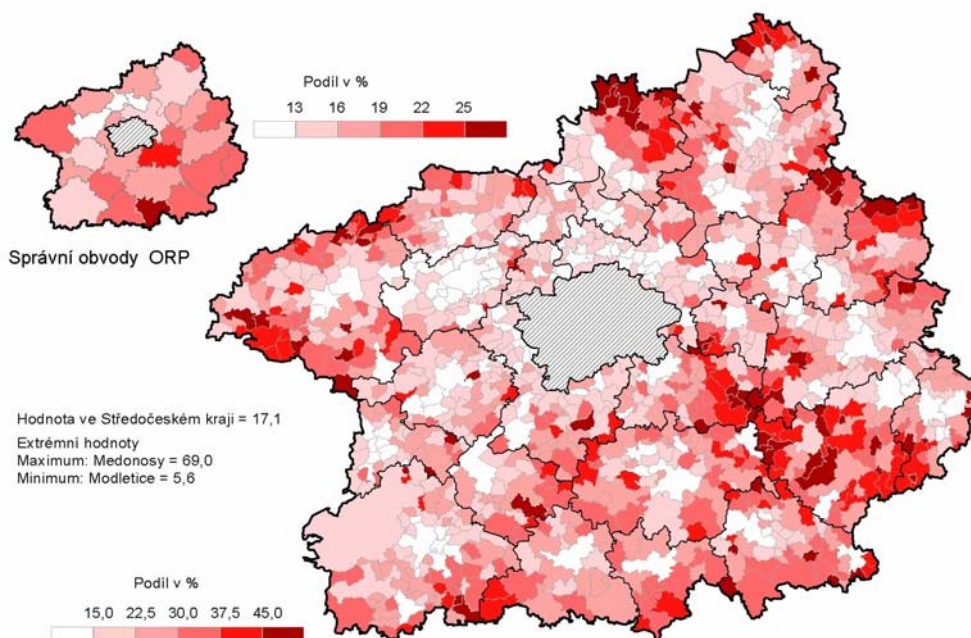

Vývoj dokončených bytů celkem a bytů v rodinných domech

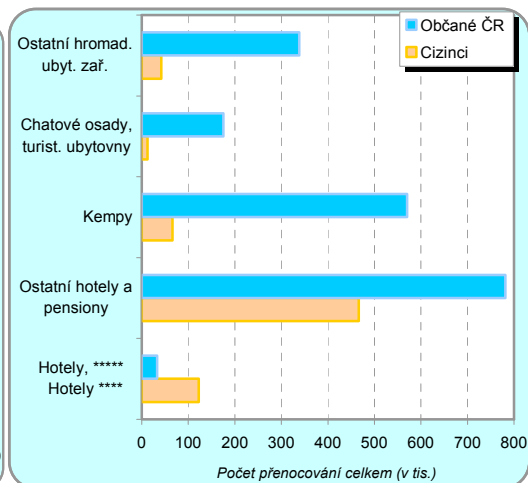
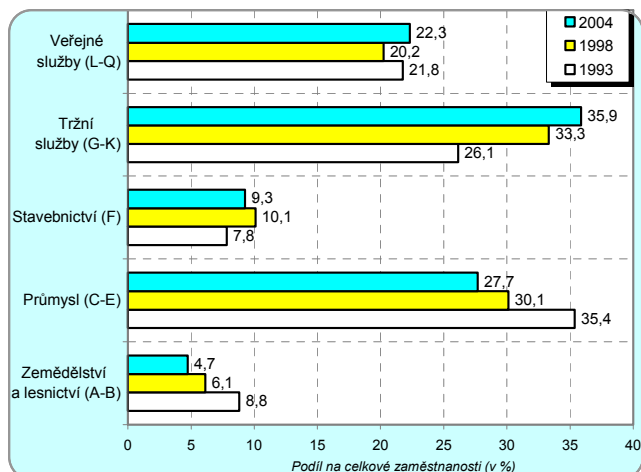
Pozn. údaje za byty v rodinných domech jsou dostupné v časové řadě až od roku 1995

Podíl neobydlených bytů na celkovém bytovém fondu v obcích kraje v roce 2001

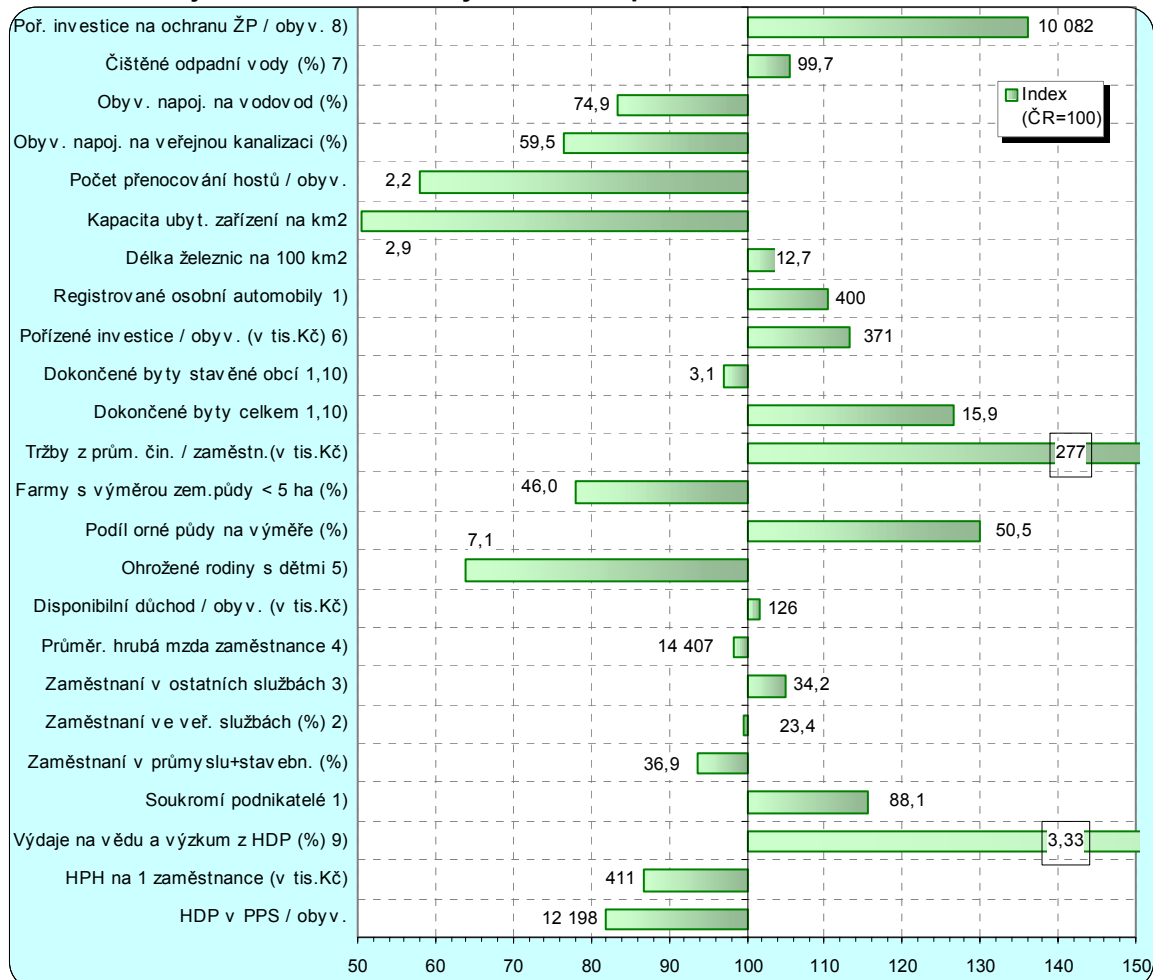
Přnocování v hromadných ubytovacích zařízeních podle kategorií, v roce 2004

Vývoj zaměstnanosti v hlavních sektorech NH (podle OKEČ)

Postavení kraje v oblasti ekonomiky a životního prostředí

Pozn. Čísla u sloupců uvádí skutečnou hodnotu ukazatele v kraji, osa x pak jeho relaci k ČR (ČR=100)

¹⁾ Vztaheno na 1000 obyvatel

²⁾ OKEČ L-O (veřejná správa a obrana, soc.zabezpečení, vzdělávání, zdravotní a soc.péče, ostatní veř. a soc.služby)

³⁾ OKEČ G-K, resp.P-Q (obchod, ubytování a stravování, doprava, finanční zprostředk., nemovitosti, domácnosti zaměst. personál)

⁴⁾ V Kč, za rok 2001, podle skutečného místa pracoviště

⁵⁾ Podíl rodin s nezaopatřenými dětmi v registru sociálně potřebných na celkovém počtu rodin s dětmi v roce 2001

⁶⁾ Podle kraje sídla investora, součet za období 1995-2001

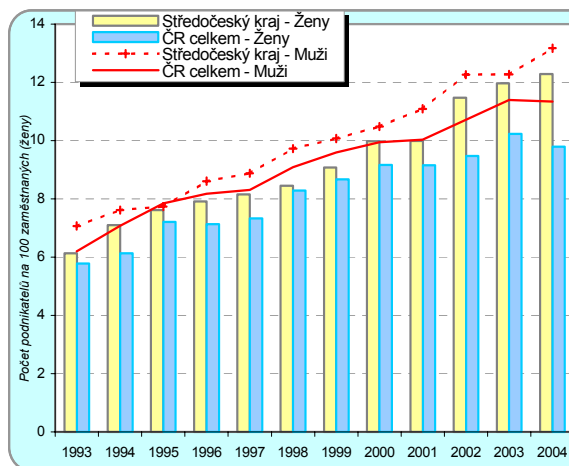
⁷⁾ Z celkového množství vypouštěných odpadních vod

⁸⁾ Podle místa realizace, v Kč, součet za období 2000-2003

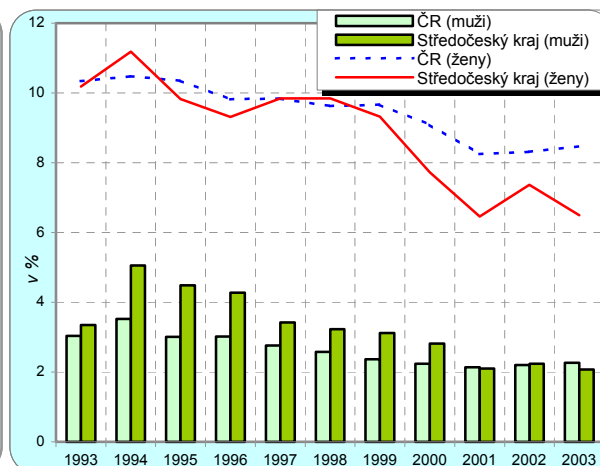
⁹⁾ Průměr za období 2001-2003

¹⁰⁾ Součet za období 1999-2003

Zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet, muži, ženy

Zaměstnaní na zkrácený úvazek, muži, ženy

Postavení kraje mezi evropskými regiony NUTS-3 (pořadí je vždy uvedeno sestupně)

Ukazatel			Postavení v rámci územního celku (počet jednotek NUTS-3)					
			Kraj (Středo- český)	ČR	regiony NUTS-3 sousedící s ČR	EU -10 nové země	EU-15 bývalé země	EU-25 celkem
			(1)	(14)	(27+14) ¹	(123) ²	(1 091+14) ²	(1 214) ²
1	Hustota zalidnění (2002)	hodnota	102,2	129,4	126,2	100,8	120,3	116,6
		pořadí	x	10 / 14	27 / 41	49 / 117	733 / 1105	771 / 1208
2	Celkový přírůstek obyvatel (1995-2002) ³	hodnota	2,3	-1,8	-4,0	-1,4	2,7	2,0
		pořadí	x	1 / 14	6 / 40	13 / 117	517 / 1078	529 / 1181
3	Přirozený přírůstek (1995-2001) ³	hodnota	-3,1	-2,0	-0,9	-0,7	0,9	0,6
		pořadí	x	13 / 14	28 / 40	85 / 111	857 / 1078	929 / 1175
4	Migrační přírůstek (1995-2001) ^{3,4}	hodnota	5,4	0,1	-1,6	-0,7	1,9	1,4
		pořadí	x	1 / 14	2 / 40	5 / 111	250 / 1078	254 / 1175
5	HDP v PPS na obyvatele (2002)	hodnota	11 710	14 315	10 912	10 966	23 164	21 172
		pořadí	x	8 / 14	25 / 40	33 / 121	1060 / 1101	1085 / 1208
6	HDP v PPS na obyvatele (1995)	hodnota	8 231	10 660	7 882	7 118	16 869	15 233
		pořadí	x	14 / 14	33 / 40	32 / 115	1060 / 1076	1078 / 1177
7	Podíl ekonomicky aktivních osob celkem (v %, 2002)	hodnota	50,7	50,0	45,3	45,5	46,8	46,6
		pořadí	x	4 / 14	11 / 41	16 / 123	178 / 986	190 / 1095
8	Podíl ekonomicky aktivních žen (v %, 2001)	hodnota	42,9	43,4	39,8	40,5	39,2	39,4
		pořadí	x	8 / 14	14 / 28	38 / 114	164 / 585	194 / 685
9	Zaměstnanost v zemědělství, lesnictví a rybolovu (%, 2001)	hodnota	6,4	4,8	12,1	17,0	4,0	6,0
		pořadí	x	5 / 14	17 / 40	80 / 113	333 / 1063	408 / 1162
10	Zaměstnanost v průmyslu a stavebnictví (%, 2001)	hodnota	42,1	40,1	36,2	30,5	25,9	26,6
		pořadí	x	9 / 14	16 / 40	22 / 113	74 / 1063	87 / 1162
11	Zaměstnanost ve službách (%, 2001)	hodnota	51,5	55,2	51,8	52,5	70,1	67,3
		pořadí	x	7 / 14	25 / 40	54 / 113	962 / 1063	1009 / 1162
12	Míra nezaměstnanosti celkem, dle VŠPS (v %, 2003)	hodnota	5,2	7,8	18,0	14,5	8,1	9,1
		pořadí	x	12 / 14	31 / 40	107 / 123	603 / 991	684 / 1100
13	Míra nezaměstnanosti žen, dle VŠPS (v %, 2003)	hodnota	7,3	9,9	16,7	15,3	8,9	10,0
		pořadí	x	9 / 14	17 / 28	96 / 123	259 / 591	343 / 700
14	Míra nezaměstnanosti osob <25 let, dle VŠPS (v %, 2003)	hodnota	7,7	18,6	26,7	32,3	15,8	18,4
		pořadí	x	14 / 14	22 / 28	122 / 123	391 / 494	495 / 603
15	Úbytovací lůžka v hotelech na tis. obyvatel (2002)	hodnota	15,8	24,1	15,2	10,5	26,1	23,6
		pořadí	x	8 / 14	26 / 41	22 / 118	586 / 1105	600 / 1209

¹ regiony s chybějícími údaji:

2 regiony NUTS-3 ve Slezsku (ve všech ukazatelích vyjma č. 1,7,15) nahrazeny hodnotou za vyšší územní celek NUTS-2 Slezsko

17 regionů NUTS-3 v Německu (u ukazatelů 8,13,14) nahrazeno 5 příslušnými vyššími jednotkami NUTS-2

regiony s odlišným časovým vymezením: všechny regiony u ukazatelů 2 a 3 (období 1997-99), všechny regiony u ukazatelů 12-14 (rok 2001) a regiony Německa u ukazatele 7 (rok 2001)

² významné regiony NUTS-3 s chybějícími údaji:

439 regionů Německa (ukazatele 8,13 a 14), 100 regionů Francie (ukazatel 14), 51 regionů Řecka (ukazatele 7-8 a 12-14), 40 regionů Nizozemska (ukaz. 9-11), 30 regionů Portugalska (ukaz. 2-4, 6-8 a 12-14), 4 regiony Estonska (ukaz.15) a 4 regiony Lotyšska (ukaz.1)

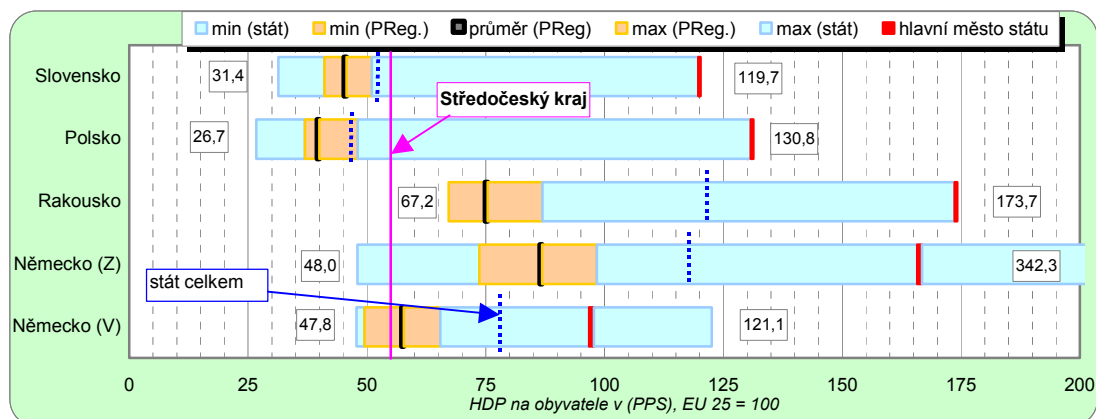
regiony s odlišným časovým vymezením: reg. Německa u ukazatelů 2 a 3 (1995-99) a u ukaz. 12 (rok 2001), V. Británie u ukaz. 7 a 12-14 (rok 2001), Portugal., Kypr a Lucemb. u ukaz. 9-11 (rok 2000), Slovensko-ukaz.15 (rok 2003), Lotyšsko -ukaz. 8 (rok 2002) a regiony Skotska u ukaz. 15 (rok 2000)

³ průměry z jednotlivých let vztažených na 1000 obyvatel středního stavu (celkový přírůstek je vyjádřen jako rozdíl středních stavů)⁴ migrační přírůstek je počítán jako rozdíl celkového a přirozeného přírůstku

Zdroj dat: DB Regio, Eurostat

Pozn. některé údaje za kraje a ČR se nemusí úplně shodovat (zejména z důvodu revizí) s údaji uvedenými v předchozí části kapitoly.

Účelem tabulky je podat základní obraz o postavení kraje v širším nadnárodním kontextu, ukazatele a časové období byly proto voleny především s ohledem na jejich dostupnost (za co nejvíce regionů v EU).

HDP v PPS na obyv. kraje, regionů sousedních zemí a příhraničních regionů (Preg)¹ v roce 2002¹ příhraniční regiony zahrnují všechny regiony NUTS-3 sousedící s ČR